

Király Anett Barbara
Károli Gáspár Református Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar
IV. évfolyam (nappali)
Konzulens: Dr. Deres Petronella
Büntetőjogi, Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Visszaélés kábítószerrel bűncselekmény változásai a 2010. évi C. törvényben

Budapest
2012

Tartalom

I. Bevezetés	3
II. Szabályozás története	5
II.I. Kezdetekben	5
II.II. Fellépés a kábítószer-problémával szemben	6
III. A jelenlegi és a jövőbeli szabályozás:	7
III.I. Kábítószerrel kereskedés	15
III.II. 18 éven aluliakra vonatkozó rendelkezések	17
III.III. Kábítószer birtoklása	20
III.IV. Fogyasztás, mint önállóan nevesített elkövetési magatartás	23
III.V. Az elterelés	24
III.VI. Újítás a szabályozásban	26
III.VII. Kóros szenvedélykeltés	27
III.VIII. Kábítószer készítésének elősegítése és Kábítószer-perkurzorral visszaélés	27
II.IX. Új pszichoaktív anyaggal visszaélés	29
III.X. Egyéb rendelkezések	30
IV. Prevenációs kutatás	30
V. Összefoglalás	33
VI. MELLÉKLET	34
Irodalomjegyzék	36

I. Bevezetés

A kábító hatású növényi anyagok, alkalmazása a társadalom történetében már több ezer évvel ezelőtt megjelent. Kezdetben ezeket vallási ünnepeken, rituális szertartásokon alkalmazták. A történelem előre hallatával hangulatjavító előnyüket kihasználva, ezeket élvezeti cikként hasznosították a társadalomban. A különböző szerek tudatra gyakorolt jelentősen kártékony hatásait felismerve az államok ezen anyagok használatának betiltását kezdték el szabályozni.

A betiltás és a szabályozás elkerülhetetlenné vált, ha azt vesszük alapul, hogy a világon és Magyarországon is a rendszerváltozás óta a kábítószer-probléma egyre inkább elhatalmasodik. Komoly problémát jelent, mint a jogalkotó, jogalkalmazó, hatóságot, orvostudomány és a társadalom számára is.

A probléma többértű véleményem szerint, hiszen a felhasználó a számára szükséges mennyiségű kábítószer megszerzése érdekében egyrészt hozzátartozói számára anyagi nehézségeket is okozhat, továbbá egyéb más bűncselekményeket követhet el, gondolok itt a vagyon elleni bűncselekményekre valamint egyre inkább gyakoribb, hogy erőszakot is alkalmaznak más személyekkel szemben.

Ezen túlmenően nem csak egy adott társadalmi problémáról beszélhetünk, hanem igenis abszolút nemzetközi problémáról, hiszen a világban működő számos droggartell megléte magával vonja a szervezetbűnözés létét, kialakulását. Amely igen aggasztó, ha csak azt vesszük alapul, hogy egy felmérés szerint¹ a 2010 januárjától decemberig tartó időszakban a mexikói szervezett bűnözői csoportokkal kapcsolatba hozható halálesetek száma ... Mexikóban elérte a 11583-t. A legtöbb áldozatot Chihuahua államban követelte a drogháború, mintegy 3185-en haltak meg.”¹

Ezen megállapítás után úgy gondolom az Európai Unió drogstratégiában megfogalmazottak teljesen megalapozottak és jól írják le a probléma súlyosságát, amikor azt fejezik ki, hogy ” A kábítószer-probléma elsősorban helyi és nemzeti szinten tapasztalható, de ez egy globális probléma, amelyet nemzetközi összefüggésben kell megközelíteni”²

Sajnos nehezíti a fellépést ezen kívül az is, hogy a kábítószer piacon egyre újabb és újabb szerek jelennek meg. Amelyek esetében gyakran azok köztudatban való megismerése és azok kábítószernek minősítéséig halálos áldozatot vagy áldozatokat is követelhet.

Azonban ezek az információk a társadalom számára ismertek ennek ellenére, ha csak a felhasználókat vesszük alapul még így sem lehet beszámolni arról, hogy e tényezőket az emberek elriasztaná a kábítószerek használatától. Hiszen mindezek negatív hatások ellenére az a ”pozitív” hatás, amiről ők számolnak be, vagyis e szerek tudatmódosító hatásuknak köszönhetően problémáikat elfelejtik, vagy éppen azt vallják, hogy felszabadulttá válnak általa, boldogabbak, könnyebb számukra az élet, felszabadultan tudnak ismerkedni kapcsolatokat teremteni és ez nekik elég indok. A véleményem azonban az, hogy ezen anyagok használata során lehet gondjaik, problémáik kisebbnek tűnnek, de valójában attól még nem szűnnek meg valamint e szerek használata során mivel tudatukra kihatással vannak, nem feltétlenül tudják valóságghűen értékelni az adott helyzetet.

Különösen nagy veszélyben vannak véleményem szerint a fiatalok főként a kiskorúak egy felmérés szerint ”A biztosan droghasználati célú szerfogyasztás (tiltott szerek és szipuzás)

¹ <http://www.biztonsagpolitika.hu/?id=16&aid=1016&title=mexikoi-szervezett-bunozes>

² Az EU drogstratégiája (2005–2012)

1995 és 2003 között jelentősen terjedt, és a kipróbálók aránya ma több mint kétszer annyi, mint a kilencvenes évek közepén. Növekedett a rendszeresebb fogyasztásra utaló mutatók értéke is. A visszaélésszerű gyógyszerhasználat szintén gyakoribbá vált, de az e szerekekkel próbálkozók körében fokozódott a tiltott szerek használata is, így azok aránya változatlan maradt, akik csak gyógyszereket használtak visszaélésszerűen, más drogot nem.

A fogyasztás változásai tükröződnek az attitűdök változásaiban. Az alkalmi cigarettázás kivételével csökkent az alkohol és más drogok fogyasztásával kapcsolatos veszélytudat, és kisebb lett a rendszeresebb fogyasztást helytelenítők aránya is. Csupán az alkalmi dohányzást és alkalmi alkoholfogyasztást helytelenítők aránya nőtt valamelyest, ami arra utal, hogy az a kisebbség nőtt, amely az alkoholfogyasztás és a dohányzás mindenféle formájához elítélően viszonyul, de nőtt az a többség is, amely a rendszeres és szélsőségesebb fogyasztási módokat is elfogadja.”³

Mindezek után úgy gondolom, a mindenkori jogalkotónak nem kerülheti el a figyelmét e probléma súlyossága és törekednie kell arra, hogy az állampolgárokat e magatartások bármelyikétől elrettentse. Véleményem szerint elengedhetetlen a kriminalizálása a cselekménynek, de nagyon fontos szerepet tulajdonítok a prevenciónak már fiatalkortól.

De akár akkor is amikor már kábítószerfüggőnek minősíthető az illető, bár a függőség gyógyítása nem könnyű és mindenképp szükség van az önkéntességére lehetőséget kell szerintem biztosítani arra, hogy megfelelő orvosi segítség mellett e függőségétől megszabadulhasson az egyén és teljes értékű tagja lehessen újra a társadalomnak.

Amint említettem már szükség van az állam, az orvostudomány és ezen kívül a különböző szervezetek és intézmények összehangolt munkájára annak érdekében, hogy valóban sikeresen tudjanak fellépni e problémával szemben.

Dolgozatomban a jelen 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről és a 2013. január 1. hatályba lépő 2012. évi C. törvény rendelkezéseit szeretném összehasonlítani, elemezni. Majd e rendelkezésekkel kapcsolatosan felmerült kérdéseket vizsgálom kiegészítve az általam Márián Hajnallal készített interjúval.

Mindezek előtt elengedhetetlennek tartom, hogy röviden áttekintsem a szabályozás történeti kialakulását.

Majd azt követően a törvényi tényállást részenként vizsgálom meg a jövőbeni szabályozás szerkezeti felépítése alapján.

Végül pedig a XVIII. kerületben a Kastélydombi Általános Iskolában folytatott interjúról valamint a tanulókkal folytatott beszélgetésemről írok. Melynek témája, hogy mennyire volt rájuk hatással a drogprevenciós előadás, milyen következtéseket vontak le belőle.

³ http://www.otka.hu/index.php?akt_menu=1019 Elekes Zsuzsanna: A középiskolások alkohol- és egyéb drogfogyasztása

II. Szabályozás története

II.I. Kezdetekben

Mint már említettem bevezetőmben a történelmi kutatások alapján kijelenthető, hogy az emberiség már ősidők óta használja a különböző kábító, tudatmódosító hatású anyagokkal.

A legősibb kultúrnövényt a kender Közép-Ázsiából származik s annak tudatmódosító hatása miatti termesztését már a Kr.e.450-ben is feljegyezték.

De ugyanúgy megemlíthetjük az ópium használatot is amelyet a Sumér Birodalomban használtak előszeretettel felhasználva annak gyógyító,fájdalomcsillapító hatását is.

Az Ópiumot ismerték már Indiában is de ahol szintén gyógyításra használták. Azonban nem csak Ázsiában figyelhető meg az ópium használata és annak fájdalomcsillapító hatásának kihasználása, hanem az ókori Görögországban ahol a Kr.e. IV. században szintén használta az orvos tudomány, ezek után nem meglepő, hogy római Birodalomban is átvette e szerek alkalmazását az orvostudományban.

Azonban ezen szerek hatását egyre jobban megismerve a társadalom már nem csak a gyógyításra használta fel hanem egyre inkább annak bódító,tudatmódosító hatását kihasználva élvezeti cikként is el kezdte alkalmazni.

Ezen szerek elterjedésének a földrajzi felfedezések majd az így kialakuló világkereskedelem is lehetőséget adott. Ha csak azt vesszük figyelembe, hogy a kezdeti Kezdetben nehézségekkel küzdő Kelet Indiai Társaság jelentős kereskedelmet folytatott ezen szerekkel ennek során a mák-és ópium ültetvényekről Kínába hatalmas mennyiségű ópiumot csempészték. Feljegyzések szerint” egyedül Kínába évi 95.000 láda, azaz kb. 1millió kg volt az indiai ópiumexport”⁴ 1775-ben pedig a társaság megkapta III. Györgytől az ópium előállításának és kereskedelmének monopóliumát.

Ennek hatására nem meglepő, hogy Angliában egyre nagyobb mennyiségben állt rendelkezésre a használók számára az ópium. Amelyeket kezdetben kereskedésekben és zöldségekben könnyű szerrel be lehetett szerezni. Ezen jelenségről az angol irodalomban is előszeretettel írtak.

A XIX. századra Európa szinte valamennyi országában elterjedt a kábítószer élvezeti cikként való alkalmazása is. Nyugat-Európában Olaszországban, Németországban valamint Franciaországban is számos ópiumbarlang, bár valamint szalon volt található ahol lehetőség volt az ópium használatára. Ahol egyaránt megfordultak a munkások és a bohém világ neves képviselői is. De a narkózisörület a keleti államokat sem kímélte és köztük Magyarországot sem. A század közepére pedig az Egyesült Államokat is elérte ez a hullám és fejét ütötte ott is a felhasználók számának rohamos növekedése.

”A kábítószer élvezet világméretű elterjedésének kora a XX. század. Ebben a században válik a kábítószer abúzus társadalmi problémává, és ekkor alakul ki az egyre több országban

⁴ Bayer István A Drogok Történelem 85.oldal Aranyhal Könyvkiadó,Budapest, 2000

bevezetésre kerülő kábítószer tilalommal egy időben az illegálissá váló kábítószer kereskedelemre épülő kábítószer bűnözés is.”⁵

Innentől kezdve beszélhetünk arról, hogy nemzetközileg megkezdődnek a különböző intézkedések a probléma visszaszorítására.

II.II. Fellépés a kábítószer-problémával szemben

Elsőként megemlíteném a 1912-es hágai Nemzetközi Ópiumegyezmény, amely számos alapvetet deklarált, ami még napjainkban is elfogadott, alkalmazható. Ezek pedig a következők: Egyrészt szabályozta a az ópium a morfium és a kokain gyártásának, kereskedelmének és tudományos célokra való használatának a lehetőségét és azok engedélyezését. Ezen egyezmény az aláírókat köti, de ahogy a későbbiekben is kitérek majd az államok különböző drogstratégiáit figyelembe vesszük jól láttatóvá válik, hogy mégis jelentős szabályozási területet hagyott az államoknak saját rendszerük kialakítására

Továbbá az államok kötelesek fellépni a jelenség ellen és az ópium származékok gyártását és alkalmazását figyelemmel kísérni és ennek ellenőrzésére nemzeti szervet létrehozni.

Következő állomás 1925 Genf második nemzetközi ópium egyezmény. Ahol megállapodtak arról, hogy szükség van arra, hogy a jelenséggel szemben büntetőjogi eszközökkel is fel kell lépni a visszaszorítás érdekében

Ismét Genfben 1931. elfogadtak egy újabb egyezményt” A kábítószer gyártásának korlátozására és elosztásuk szabályozására vonatkozó egyezmény címmel. Amely a kábítószer gyártásának korlátozását szabályozta s ezzel kialakítva az úgynevezett „becslési rendszert”

A probléma nemzetközi voltának felismeréseként 1936-ban született meg az”Illegális kábítószer-kereskedelem elleni Egyezmény”. Amelyben elhatározták, hogy az államok rendőrségei egységesen fognak fellépni a kábítószer-kereskedelem ellen továbbá nemzetközi ügyosztályokat hoznak létre és kiadási szerződéseket kötnek egymással az aláíró országok.

a második világháborút követően megszűnt a Népszövetség, amely jelentős koordináló munkát folytatott az államok között. Azonban drokkontrollal kapcsolatos feladatokat az 1946. december 11.-i Lake Success jegyzőkönyv átruházta az 1945-ben megalakult Egyesült Nemzetek Szervezetére.

Ezt követően 1948-ban elfogadták az 1931-es egyezmény hatálya alá nem eső kábítószer nemzetközi ellenőrzés alávonására vonatkozó Párizsi Jegyzőkönyvet (Protokoll) amely kiterjesztette az ellenőrzést a szintetikus kábítószerre is.

1953-ban megkötötték a New York-i Jegyzőkönyvet amely szabályozta a mák és az ópium termesztést, szabályozta az ópium nem gyógyászati célú használatát valamint ellenőrzés alá vonta a nemzetközi kereskedelmet.

1961-ben New Yorkban pedig a tagállamok aláírták az Egységes Kábítószer Egyezményt, amelynek hatására megvalósult az általános és teljes tilalom, egységbe foglalták a különböző egyezményeket. Ennek további szigorítása volt az 1972-es Genfi egyezmény

1971-ben Bécsben elfogadták a Pszichotrop Anyagokra vonatkozó Egyezményt, amely bővítette még 65szerrel a kábítószer listáját.

⁵ Balláné Füstner Erzsébet A nemzetközi és hazai kábítószer-ellenőrzési rendszer kialakulása Rendvédelmi füzetek 2011/34 Budapest, 2001

Majd 1988-ban Bécsben a szerződő felek kijelentették a kábítószeres és pszichotrop anyagok előállításának, keresletének és elterjedésének társadalomra való veszélyességét.

III. A jelenlegi és a jövőbeli szabályozás:

A büntetőjog területén az új Btk. hatálybalépésével 2013. január 1-től számos változás fog bekövetkezni egyes tényállásokban minimális másabb tényállásokban jelentős változás.

A választott témában a kábítószerrel való visszaélés estén azonban elmondható, hogy igenis jelentős változások következnek be, mint szerkezetileg mind tartalmilag.

Kutatásomban összehasonlítottam a jelenlegi valamint az új BTK-ban e témával kapcsolatos szabályozást. Továbbá azzal foglalkoztam, hogy megismerjem és próbáljam meg összegezni, hogyan is vélekednek az ezzel a problémával foglalkozók, akik nem feltétlenül jogalkotóként értékelik, hanem más szegmeseiből találkoznak a kábítószer-problémával, mint jelenséggel.

A különböző vélemények megismerését azért tartom fontosnak, ahogy az Európai Unió és a magyar stratégia is megfogalmazta és az én véleményem is az, hogy ez nem csak egyéni probléma, hanem nemzetközi, globális probléma is.

Így úgy gondolom, hogy az igazán hatásos fellépés alapja az, hogy a különböző szakterületek, szakemberek összehangoltan tudjanak fellépni és küzdeni a folyamatosan növekedő kereskedelemmel és birtoklással szemben.

Az új jogszabály megalkotása során a jogalkotónak, számos nemzetközi szerződést, Európai Unió szabályt és magyar szabályozást kellett figyelembe vennie. Valamint az sem elhanyagolható kérdés, hogy bizonyos cselekményekhez való hozzáállása a társadalomnak egységes azonban ebben a körben a világ minden területén nemhogy egységes álláspont nem alakult ki a szabályozásra, de még az állampolgárokat is megosztja a hozzáállás a legalizálás valamint büntetés mértéke kérdéskörében is.

A változás már magában a Btk-n belüli elhelyezkedésben is észlelhető eddig a IV. cím A közegészség elleni bűncselekmények alatt tárgyalta mostantól a XVII. Fejezetnél: Az egészséget veszélyeztető bűncselekményeknél fogja szabályozni. Tehát egy szembevető változásként megjelenik, hogy nem a közegészséget veszélyeztető cselekményként értékeli ezen cselekményeket hanem magára az egészségre veszélyesnek tekinti azaz nem csak társadalomra veszélyességet jeleníti meg a cím hanem már az egyénre való veszélyességet is hangsúlyozza a törvény.

S ezzel mintegy választ is adva véleményem szerint arra a nem egyszer felmerülő problémás kérdésre, hogy az államnak joga van-e ilyen szinten szabályozni az állampolgárok önrendelkezési jogát valamint az emberi méltósághoz való jogát.

A szabályozást számos kritika érte, amelyek alapja az volt, hogy bár az emberi élethez való jog védett jogi tárgynak minősül más személyt megillet az emberi élethez való jog, azonban a személy saját életének, testi épségének egészségének önkezelőleg történő sértése nem számít bűncselekménynek. Ahogyan fogalmazták saját önrendelkezési joguk, hogy használnak –e kábítószer vagy nem és, hogy ezzel maguk életét, egészségét veszélyeztetik-e. A büntető jognak ebbe nincs jogosultsága beleszólni, hiszen az öngyilkosságot se bünteti.

Az Alkotmány Bíróságnak számos esetben foglalkoznia kellett ezzel a kérdéssel valamint a 2003-as változtatások következtében felmerülő más kérdésekkel is.

Egy indítványozó akképp érvelt a bíróság felé, hogy”álláspontja szerint a „regresszióhoz való jogalkotmányos alapjog, a jogalanynak joga van elpusztítania önmagát. [...] az egyén saját testének tulajdonosa, ennek megfelelően [...] ’egészségtelenségi’ állapota vonatkozásában primer rendelkezési jogosultsággal [...] bír. [...] A toxicománia jogszerű alkotmányos magatartás [...] a thanatos /a halálösztön/ működése és kielégülése.”⁶

Ugyanezen az állásponton állt öt országgyűlési képviselő, akik 2005. májusában indítványt nyújtottak be az Országgyűléshez, melynek célja az volt, hogy:

„dekriminalizálja a csekély mennyiségű kábítószeres személyi fogyasztását, illetve az ehhez kapcsolódó magatartásokat, vagyis csekély mennyiségű kábítószer saját használatra való természetét, előállítását, megszerzését vagy tartását”⁷. Az indítványt az Alkotmányügyi Bizottság nem támogatta; az Országgyűlés jegyzője 2005. május 11-én jelentette be az elutasítást.

Akik ezt az álláspontot képviselték azzal is indokolták továbbá véleményüket, hogy az emberi méltósághoz való jog ugyanis általános személyiségi jog, mely minden esetben abszolút alkalmazandó a bíróságok számára, ha az egyén autonómiájáról van szó.(8/1990 (IV.23.)

További alapelv a büntetőjog területén az ultima ratio elve, vagyis mint legvégső megoldásként alkalmazhatja a törvény a kriminalizálását ezeknek a cselekményeknek a tekintetében.

Így a legfontosabb kérdés az volt, hogy az Alkotmányból fakadó egyéni jogok és az állam az állampolgárok védelméhez kapcsolódó kötelezettsége meddig terjed ki. A bíróság úgy döntött, hogy az önrendelkezési jog elé helyezi az állam intézményvédelmi kötelezettségét. Véleményem szerint a kábítószer fogyasztás semmiképp sem nevezhető csak tisztán magánügynek, mert igenis kihatnak a következmények a fogyasztó környezetére is. Hiszen a szerhasználat nem csak azzal teremti meg a jelentős veszélyeztetettséget a személy számára, hogy magát tönkretetheti, hanem a társadalomra való veszélyessége abban áll, hogy hozzá számos más bűncselekményforma is kapcsolódhat s maga is a beszűkült tudat állapotában sértetté is válhat. Valamint ha csak a fogyasztói magatartást vesszük alapul ahhoz, hogy számukra szükséges mennyiségű kábítószeret megszerezzenek előbb-utóbb terjesztői magatartást is el kell követniük annak érdekében, hogy szükségleteiket kielégítsék.”ilyen körülmények között a fogyasztás nem önsértő jellege, hanem más jogtárgyat veszélyeztető jellege által válik büntetőjogilag üldözötté.”⁸

Továbbá úgy gondolom, hogy dekriminalizálás esetén magában a Nemzeti Drogstratégiában is lefektetett célokkal szembefordulás következne be, hiszen a cél az, hogy csökkenjen, a kábítószer felhasználók száma is.

Kutatásom során ezzel kérdéssel kapcsolatban az interjú alanyának feltettem a kérdést. Aki akképpen vélekedett, hogy igenis az államnak joga van beleszólni véleménye szerint is ilyen szinten. Mivel ellentétben az alkohollal és a cigarettával bár azok is függőséget tudnak okozni azonban egy fontos tényezőben különböznek a kábítószerektől, mégpedig abban, hogy azok

⁶ 54/2004. (XII. 13.) AB határozat Közzétéve a Magyar Közlöny 2004. évi 189. számában AB közlöny: XIII. évf. 12. szám

⁷ Dr. Frech Ágnes Javaslat az új Büntető Törvénykönyv kábítószerrel visszaélés tényállásainak normaszövegére 2007. <http://www.jogiforum.hu/publikaciok/298>

⁸ Dr. Fülöp Ágnes- Dr. Grád András- Dr. Müller Mária Droggal és alkohollal összefüggő bűncselekmények HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2000

nem a udata módosító hatással vannak. A kábítószer ez által mondhatjuk azt veszélyesebb, mint az előbb említett két szintén egészségre veszélyes anyag.

Fekete Mária-Dr. Grád András Pszichologia és Pszichopatalógia című könyvében akként vélekednek a függőségről, hogy:

”különösen a kábítószerekre jellemző, hogy az anyag utáni sóvárgás, a beszerzési kényszer vágya minden erkölcsi határt ledönt. A drog vagy a megszerzéshez szükséges pénzhez jutás érdekében gyakran követnek el bűncselekményeket, de maguk is gyakran válnak áldozattá. Mivel a bűncselekmények hátterében a szenvedély kiéléséhez szükséges pénzszerzés áll a viselkedési addikciók közül a kóros játékszenvedélyben is hasonló mértékű a kriminalizálódás veszélye.”⁹

A jelenlegi és a januárban hatályba lépő törvényben is a bűncselekmény egyik elkövetési tárgya a kábítószer. Ennek fogalmát a jelenlegi törvény a 286/A. §-ának (2) bekezdésében határozza meg eszerint:

”A 282-283. § alkalmazásában kábítószereken

a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyagokat,

b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyagokat, valamint

c) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló törvény mellékletében meghatározott pszichotróp anyagokat kell érteni.”¹⁰

A szabályozás alapján tehát kábítószer az, amely az Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. jegyzékén szereplő anyag függetlenül attól, hogy természetes vagy pedig szintetikus úton állítják elő. A köztudat által legismertebb ilyen kábítószerek az ópium, a morfium, a heroin, a hasis, a kokain, a kannabis.

A rendelkezés b) pontja kifejti, hogy egyes pszichotróp anyagokat is érteni kell. Az 1971. évi Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzéke sorolja fel mely, anyagok sorolhatók ebbe a körbe. Azonban azok az anyagok, amelyek a melléklet III. és IV. jegyzékében találhatók bár pszichotróp anyagnak számítanak, de nem tekinthetők kábítószernak. Az előbbieken említett anyagokat általában szintetikus úton állítják elő gyógyszerkezelés céljából. Ilyen ismertebb anyagok a meszkalin vagy éppen az amfetamin.

Az 1998. évi XXV. törvény az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről ”A” Jegyzéke határozza meg az 1971. évi Egyezmény I. Jegyzékén szereplő pszichotróp anyagokat, a ”B” Jegyzék pedig rögzíti ugyanezen egyezménynek II. Jegyzékében szereplő pszichotróp anyagokkal azonos elbírálás alá eső anyagokat.

Az itt említett szabályozáson az új törvény nem fog változtatni tartalmilag. Szerkezetileg annyit csupán, hogy továbbra is az értelmező rendelkezések között tárgyalja, majd de nem fejezetet követően, hanem a ”Záró rész Értelmező rendelkezések” alatt a 18. pontban.

A jelenlegi rendelkezés 282/B §-ának (5) szerint elkövetési tárgy lehet a kábítószernak nem minősülő kábító hatású anyag vagy szer. Ilyenek lehetnek a különböző gyógyszerek,

⁹ Fekete Mária-Dr. Grád András Pszichologia és Pszichopatalógia jogászoknak Második bővített és átdolgozott kiadás HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó

¹⁰ 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

oldószer, festékek, ragasztók. A kábító hatású anyagok nem alkotnak egy zárt kört, mint a kábítószernek minősülő anyagok. Azonban az elsőként említett szerek esetén azok valóban kábító hatásának megállapítása nem feltétlenül egyértelmű így gyakran szakértői közreműködésre van szükség.

Az új szabályozás során is az itt említett elkövetési tárgy továbbra is megmarad.

Kóros szenvedélykeltés címén külön tényállást fog képezni a törvényben 181.§ (1)-(2).

Visszaélés kábítószerrel alcím alatt a Btk. jelenleg négy §-ban hat típusú elkövetési magatartást szabályoz:

- 282.§-bankábítószer termesztése, előállítása, megszerzése, tartása, az országba behozatala, onnan kivitele, vagy az ország területén átvitele;
- 282/A. §-ban kábítószer kínálása, átadása, forgalomba hozatala, vagy azzal kereskedés;
- 282/B. § (1) bekezdés tizennyolcadik életévét betöltött személy által tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószer termesztése, előállítása, megszerzése, tartása, az országba behozatala, onnan kivitele, vagy az ország területén átvitele [Btk. 282/B. § (1) bekezdés];
- Btk. 282/B. § (2) bekezdés tizennyolcadik életévét betöltött személy által tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére kábítószer kínálása, átadása, illetve ilyen személy felhasználásával kábítószer forgalomba hozatala vagy azzal kereskedés; oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében kábítószer kínálása, átadása, forgalomba hozatala vagy azzal kereskedés;
- 282/C. § (1) bekezdés kábítószerfüggő személyként kábítószer termesztése, előállítása, megszerzése, tartása, az országba behozatala, onnan kivitele, vagy az ország területén átvitele;
- Btk. 282/C. § (2) bekezdés kábítószerfüggő személyként kábítószer kínálása, átadása, forgalomba hozatala vagy azzal kereskedés.

Ezek az elkövetői magatartások négy csoportba sorolhatók:

1. Fogyasztói jellegű magatartások: Btk. 282.§(1), 282/B§ (1), 282.§ (1)
2. Forgalmazói jellegű tevékenységek
3. Sui generis bűnsegédi, illetve előkészületi magatartások
4. Segítségnyújtás és rábírní törekvés

1.Fogyasztói jellegű magatartások:

A fogyasztást, mint elkövetési magatartást a törvény nem nevesíti ennek oka pedig az, hogy ahhoz, hogy ezt a magatartást elkövesse feltételszerűen meg kell valósulni a következőekben kifejtett elkövetési magatartásoknak.

a. Termesztés:

”Termesztés alatt, a kábítószer előállítására alkalmas növények termesztésének forgalmazásának és felhasználásának rendjéről szóló 162/ 2003. (X.16.) Korm.rendelet hatálya alá tartozó növények termesztését kell érteni.

Az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal tevékenységi és termesztési engedélyével termeszthető a magas alkaloid- tartalmú mák, valamint a 0.2 %-ot elérő vagy meghaladó tetrahidrocannabinol- tartalmú kender.

”A kábítószer „termesztése” olyan növény termesztését jelenti, amely, illetve amelynek a részei szerepelnek a kábítószerek jegyzékén, és jelentősebb feldolgozás nélkül kábítószerként felhasználhatók.”¹¹

A bíróság egy döntésében is hangsúlyozta, hogy”a kannabiszmagok elültetése és gondozása (őrzése) nem előkészületi jellegű magatartás, hanem a kábítószer termesztésének, azaz befejezett bűncselekménynek minősül, ha a magokból kikelt növény már önállóan fejlődik.”¹²

Azonban nem tényállásszerű, ha az illető olyan növényt termeszt, amelyből kábítószert csak feldolgozással lehet kivonni.

b. Előállítás:

Kábítószer előállításának olyan műveletek tekinthetők, amelyek esetén a közvetlen eredmény már maga a fogyasztható kábítószer. Előállításnak minősül, ha növényből az abban található anyagot kivonják. Illetve előállításnak minősül szintetikus úton történő kábítószer készítés.

c. Megszerzés:

”Megszerzésen minden olyan aktív és passzív magatartást érteni kell, amely révén a korábban ilyennel nem rendelkező személy kábítószerhez jut.

A megszerzés birtokbavételt jelent, amely végbemehet a kábítószerral rendelkező személlyel való megegyezés útján ingyenes vagy visszerthes ügylet keretében, de a nélkül is, pl. valamilyen vagyon elleni bűncselekménye elkövetésével (pl. lopással, rablással.)”¹³

” A megszerzéssel elkövetett kábítószerral visszaélés megvalósulásának és befejezettségének megállapíthatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a megszerzett kábítószer-mennyiségeknek később mi lett a sorsa.”¹⁴

¹¹ 57/2007.BK vélemény:II.2.

¹² BH 2003.491.

¹³ BK 155. állásfoglalás

¹⁴ 1/2007. BJE

Megszerzésnek minősül még a találás, vásárlás, ajándék elfogadása, a lopás és a rablás is. Az sem számít, hogy e cselekmények közül bármelyik azért hajtja végre, hogy önmaga számára vagy valaki más számára szerezzé meg.

Továbbá egyes nézetek szerint tényállásszerű már azzal is a magatartás, hogy a vásárló az ellenérték kifizetése után arról egyezik meg, hogy az eladó a kábítószer kihez szállítsa, hova és mikorra.

d. Tartás:

Folyamatos hosszabb idejű birtoklást jelent, amit szükségszerűen meg kell, hogy előzzön az előbbieken említett három elkövetési magatartás egyike. Tartás esetében sokat vitatott téma volt, hogy egy több tagból álló társaságban, ha személyek egymásnak átadják a kábítószer tartalmú cigarettát, akkor milyen elkövetési magatartást hajtott végre esetlegesen az átadás miatt súlyosabb büntetési tétellel büntetendő. Ezt a vitás kérdést oldotta fel a bíróság, amikor azt mondta: "a kábítószer tartalmú cigarettának több elkövető által történő közös elszívása, a cigaretta tulajdonosa részéről is, nem az átadás, hanem a tartás fogalma alá esik."¹⁵ "A kábítószer tart elkövetési fordulat egyszerű nem tevással nem valósítható meg. A kábítószer tartása, mint elkövetési magatartás ugyanis olyan birtoklást jelent, amely egyfelől jellemzően a kábítószer megszerzését, vagy kábítószer készítését feltételezi, másfelől lehetővé teszi a birtokos számára a használatot (a fogyasztást) vagy az azzal rendelkezést."¹⁶

A joggyakorlat számára az előbb említett két elkövetési magatartás számos elhatárolási nehézséget okozott. Hiszen a megszerzés és tartás egymással kapcsolatban állnak, időben elváló s egymást logikailag feltételező cselekmények is. Az állásfoglalás egyértelműen kimondta, hogy a megszerzés magát a birtokba jutást jelenti, míg a tartáson a birtokban való létet kell érteni. Mint említettem ezek időben is elválnak egymástól, hiszen a megszerzés egyetlen mozdulattal valósul meg addig tartás esetén folyamatosságról beszélhetünk.

e. Az országba behoz, onnan kivisz, ország területén átvisz:

A nemzetközi kereskedelmet kell alatta értelmezni és annak szállítási fázisait.

"Befejezett akkor, ha az elkövető átlépi a kábítószerrel az államhatárt, akkor is, ha vámellenőrzés során találják meg a rejtgetett szert, azonban ha már kivitelről beszélünk, akkor a megtalálása az átlépés után csak kísérletnek számít."¹⁷

2. Forgalmazói jellegű magatartások

a. Kínálás:

Akkor valósul meg, ha az elkövető más személyt hív fel a kábítószer elvételére azonban a felhívásnak mindenképp eredménytelennek kell lennie. Amennyiben a

¹⁵ BH. 2003.299

¹⁶ EBH 2006.1393.II.

¹⁷ Gyakorlati példa Budapesti XVII. és XIX. Kerületi Bíróság 1376/2004/6

másáik személy elfogadja nem ez a, hanem a későbbiekben említett átadást ,forgalomba hozatalt vagy kereskedést kell érteni.

A magatartás így a visszautasítással fog befejezetté válni.

b. Átadás:

Ezen elkövetési magatartás akkor valósul meg ha, a személy, akinek kínálták az adott kábítószer át is veszi. Vagyis a birtokába jut. Az itt említett elkövetési magatartásáról csak akkor beszélhetünk, ha alkalmi jellegű maga a tevékenység az átvevő egy konkrét személy, aki annak érdekében szerzi meg az elkövetési tárgyat, hogy azt saját maga fogyassza el.

Amennyiben az elkövető több személynek adja át nem állapítható meg ez az elkövetési magatartás helyette vagy a kereskedelem vagy pedig a forgalomba hozatal állapítható meg.

Annak, hogy az átadó a kábítószer anyagi juttatásért cserébe vagy ingyenesen adja át nincs jogi relevanciája.

c. Forgalomba hozatal:

”Forgalomba hozatalról van szó, ha az elkövető több személynek juttat kábítószer”¹⁸

Amennyiben az elkövető ezt az elkövetési magatartást hajtja, végre szükségszerűen együtt jár a bűncselekmény elkövetésével az átadás is. Úgy is történhet, hogy csak egy személlyel áll kapcsolatban s neki adja át a kábítószer azzal a céllal, hogy az a személy másnak vagy másoknak tovább adja. Erre következtetni lehet a körülményekből valamint az átadott kábítószer mennyiségéből is.

Szintén elmondható, ahogy az átadásnál úgy a forgalomba hozatalnál sem lényeges, hogy az ellenérték fejében vagy ingyenesen hajtják végre.

”A forgalom hozatal - miként a kereskedelem is- az azzal szükségszerűen együtt járó átadáson túlmenően több résztevékenységből tevődhet össze: magában foglalhatja az eladók és a vevők felkutatását, a megállapodás megkötését az áru tárolását, az átadás helyszínének előzetes felderítését, a szállító eszközök és kísérők biztosítását, felöllelhet tehát minden olyan mozzanatot, amely azt célozza, hogy a kábítószer - akár további közbeékelődő személyek révén is- bekerüljön a kereskedési forgalomba.”¹⁹

d. Kereskedelem:

E fogalom alatt egy tágabb kört kell értelmezni, mint a forgalomba hozatal esetén.”Adás-vételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek a kereskedelem céljából történő megszerzése, készletezése, s amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény.”²⁰

¹⁸ BKv 57.

¹⁹ BH 2002.299

²⁰ 1/2007. Büntető jogegységi határozat

3.Sui generis bűnsegédi, illetve előkészületi magatartások:

Ezen azt kell értenünk, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez történő anyagi eszközök szolgáltatása továbbá valamilyen értékkel bíró dolog illetve pénz átadása formájában valósul meg a bűnsegédi illetve előkészületi magatartás.

A törvényi szabályozás jelenlegi és jövőbeni formájában is kiemelhetjük az előkészületi jellegű magatartások közül a kábítószer előállításához szükséges anyagok, berendezések, felszerelések készítését, átadását, forgalomba hozatalát, az ezekkel történő kereskedést, az országba behozatalukat, kivitelüket, átvitelüket.

4.Segítségnyújtás és rábírní törekvés:

Ezt az elkövetési magatartást csak tizennyolcadik életévet betöltött személy valósíthatja meg, ennél a korhatárnál fiatalabb személy vonatkozásában és csak kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag, illetőleg szer tekintetében.

- Segítségnyújtás:

Fizikai és pszichikai jellegű illetve aktív és passzív magatartás is lehet.

Ekkor a tizennyolcadik életévet be nem töltött személyben a kábító hatású anyag fogyasztásának szándéka már kialakult s az elkövető ebben nyújt segítséget illetve amennyiben passzív magatartást tanúsít például a felügyelete, gondozása alatt álló tizennyolcadik életévet be nem töltött személy előtt használ ilyen kábító hatású anyagot és ez ellen semmilyen formában nem lép fel.

- Rábírní törekvés:

A törekvés magában foglalja azt, hogy ezt a magatartást csak aktív formában valósítható meg. A befejezettség már a tizennyolcadik életévet be nem töltött személy számára történő felhívással megvalósul. Azonban amennyiben a rábírní eredményes nem ezért a magatartásért vonja felelősségre a bíróság az elkövetőt.

”A Tervezet megalkotásakor az egyik fő vezérlő elv az volt, hogy az új Büntető Törvénykönyv olyan kábítószerrel kapcsolatos tényállásokat tartalmazzon, amelyeket a jogalkalmazók – nyomozó hatóság, ügyészség, védelem, bíróság egyaránt – egységesen képesek értelmezni, külön jogértelmezési eljárás nélkül.”²¹

Véleményem szerint is ez egy fontos szempont és az új szabályozást, ha csak szerkezetileg nézzük átláthatóbbá vált azzal, hogy nem egy egységes tényállásba foglalta a bűncselekményeket, hanem külön paragrafusokba szedte, mintegy sorrendet is felállítva s külön figyelve arra, hogy elsőként, ha mondhatjuk a társadalomra veszélyesebb jogellenes magatartást deklarálta majd a kevésbé veszélyeset végül pedig a minősített eseteket.

²¹ Indokolás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez

”A négy külön tényállásra feltétlenül szükség van, hiszen kettős minősítő rendszer van: egyrészt a kábítószer mennyisége alapján, másrészt az egyéb rendelkezések vonatkozásában; ezeknek külön-külön és együtt működniük kell.”²²

Így mostantól a törvény 4 tényállásban szabályozza a magatartásokat:

- Kábítószerrel kereskedés
- Minősített esetei a kábítószerrel kereskedésnek
- Kábítószer birtoklás
- Minősített kábítószer birtoklás

III.I. Kábítószerrel kereskedés

1978. évi IV. törvény:

282/A. § (1) Aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

c) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a büntetés-végrehajtási szervezet létesítményében

követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel követik el.

(4) Aki

a) az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt három évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)-(4) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés esetén büntetett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés.

2012. évi C. törvény:

176. § (1) Aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetett miatt két évtől nyolc évig terjedő

szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben,

b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva vagy

²² Dr. Frech Ágnes Javaslat az új Büntető Törvénykönyv kábítószerrel visszaélés tényállásainak normaszövegére 2007. <http://www.jogiforum.hu/publikaciok/298>

c) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal létesítményében követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős

mennyiségű kábítószerre követik el.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket

szolgáltat.

(5) Aki csekély mennyiségű kábítószerrel kínál vagy átad,

a) az (1) bekezdésben meghatározott esetben vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés b)–c) pontjában meghatározott esetben egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Aki

a) az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, három évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, egy évtől öt évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elsőként a tv a kábítószerrel kereskedést szabályozza a 176.§- ban. Ezzel hangsúlyozva azt, hogy a társadalomra való legnagyobb veszélyessége a különböző cselekmények közül ennek van.

A kábítószerrel való kereskedést így 4 féle elkövetési magatartással lehet elkövetni:

- kínálás
- átadás
- forgalomba hozatal,
- vagy azzal kereskedés

”A kábítószer-kereskedelem tekintetében a csekély mennyiség, mint privilegizált eset megszűnik, mert a kereskedői típusú magatartások esetében nem indokolható az enyhébb fellépés. A bűncselekmény tehát az Előterjesztés szerint alap, illetve jelentős mennyiségre követhető el.”²³ Ezt a rendelkezést azonban a végső egyeztetések után nem így került be az új Büntető Törvénykönyvbe, ugyanis az egyes cselekményeknél a szabályozás enyhébb megítélésre ad lehetőséget, aki a bűncselekményt csekély mennyiségre követik el.

Továbbá a rendelkezés olvasása során egyértelműen kiderül az is, hogy a jogalkotó azon szándéka, hogy a törvényi tényállást egyszerűsítse, logikusabbá tegye megvalósult. Hiszen az eddigi szabályozásban megjelent külön az üzletszerű elkövetés viszont így, hogy az elkövetési magatartások mindegyikének velejárója, hogy rendszeres haszonszerzésre is törekednek, értelmetlen lenne a szabályozásban benne hagyni e rendelkezést.

Változásként megjelenik az új Btk-ban a kereskedelemnél a csekély mennyiség speciális értékelés kap. Az előbbieken felsorolt elkövetési magatartások esetében kizárólag a

²³ Indokolás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez

kínálással, átadással kapcsolatos magatartások esetén a törvény enyhébb megítélés alkalmaz. Aki ezt a két elkövetési formát követi el csekély mennyiségre a tv enyhébb büntetési tételt alkalmaz. Alapesetben vétség miatt két évig, ha bűnszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal létesítményében követi el öt évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti.

A tényálláson belül továbbra is megmarad az életfogytig tartó szabadságvesztés lehetősége.

Vitát vált ki az általam megkérdezett gyakorlati jogászok illetve az elméleti szakemberek között is, hiszen a határozatlan idejű büntetés egyes vélemények szerint, e bűncselekmény esetén aránytalanul súlyos joghátrány például az emberölés minősített eseteihez mérten.

Ezen vélemények két fő indokrendszert állítanak fel. Egyrészt a Bíróságok még nem alkalmazták az életfogytiglani szabadságvesztés kiadásának lehetőségét, másrészt az emberölés minősített esetei jóval meghaladják a kábítószer-kereskedelem társadalomra való veszélyességét. Ezt a nézetet vallja magáénak Frech Ágnes is.

A határozatlan idejű szabadságvesztés támogatói főképpen azzal érvelnek, hogy a kábítószer-kereskedelem a gyakorlatban melegágya a prostitúciós bűncselekményeknek, az emberkereskedelemnek, illetve a legtöbb vagyon elleni bűncselekménynek, melyek természetes velejárója, hogy a kábítószer élvezők egy bizonyos idő után már az erőszakos vagyon elleni bűncselekményeket követik el, sőt a gyakorlatban nem ritka a halálos végű bűncselekmények elkövetése is.

III.11.18 éven aluliakra vonatkozó rendelkezések

1978. évi IV. törvény:

282/B. §(1) *Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószerrel kereskedik, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés,

a) ha a tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel kínál vagy átad, illetve ilyen személy felhasználásával kábítószerrel forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,

b) ha az elkövető oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,

c) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel,

b) a (2) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben, illetve hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag, illetőleg szer káros élvezetéhez segítséget nyújt, vagy ilyen személyt erre rábírni törekszik, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (1)-(5) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(7) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés, illetve a (3) bekezdés b) pontja esetén büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés.

2012. évi C. törvény:

177. § (1) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel kínál, átad,

b) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószerrel forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

c) oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében kábítószerrel

ca) kínál, átad,

cb) forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) jelentős mennyiségű kábítószerrel,

b) bűnszövetségben,

c) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(4) Aki az (1) bekezdés a) vagy ca) pontjában meghatározott bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követi el,

egy évtől öt évig, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva történő elkövetés esetén

két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Tényállásokban továbbra is megmaradnak, a 18 éven aluliakat védő rendelkezések bár önálló alcím alá nem kerülnek, de külön §-ba kerültek valamint a büntetési tételek is magasabbak, mint az alapesetben.

További szerkezeti változtatásként a tizennyolc éven aluliakra vonatkozó rendelkezéseknél is a törvény külön választja a tisztás kereskedelemmel kapcsolatos magatartásokat és a birtoklással összefüggő magatartásokat.

Ezen részen belül az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat "mulasztásos alkotmányvértést állapított meg amiatt, hogy a Btk. nem ültette át megfelelően a hivatkozott ENSZ-Egyezmény gyermekvédelmi rendelkezéseit." ²⁴ A szabályozás ezt követően súlyosabban minősíti a védett (pl. oktatási, szociális) intézmények területén vagy környékén, illetve a hivatalos személyként történő elkövetést, amely minősített eseteként most csak a kereskedői típusú elkövetési magatartások között szerepelnek a szabályozás esetén viszont mind a birtoklás mind a kereskedésnél is szabályoz.

A magasabb büntetési tételek deklarálása teljes érthető, ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a 18 éven aluliak esetén fokozottabban nagy a veszélyességi faktor a kábítószer

²⁴ 54/2004. (XII. 13.) AB határozat

függőség kialakulásának. Az elmúlt évek kutatásait figyelembe véve a különböző kábítószeres első kipróbálása egyre alacsonyabb korosztályokban jelenik meg. A Fact intézet kutatásaiból is kiderül, hogy Pécsen a megkérdezett iskolákban 16-17 éves korú gimnazisták esetében 226 főből 54-en vallották azt, hogy használtak életükben egyszer kábítószer. Ami érdekes, hogy a szakmunkás képzőben megkérdezett tanulóknál az arány rosszabb 237 főből 92-en vallották azt, hogy legalább egyszer kipróbáltak valamilyen félé kábítószer. Azonban a táblázat tanulmányozása során az igazán aggasztó véleményem szerint, hogy mindegyik intézmény fajtában az alkalmi használok százalékos aránya nagyobb, mint a kipróbálok száma, ami véleményem szerint aggasztó, hiszen nem csupán gyermeki kíváncsiság olvasható le a táblázatról, hanem az, hogy a fiatalok esetén már megjelenik az alkalmi használat s így a függőség kialakulása korábban kialakulhat. (lásd. melléklet 1. ábra)

A Nemzeti Drog Fókuszpont Éves jelentéséből kiderül az, hogy a 16 éves diákok körében a vizsgált szerek közül változatlanul a legelterjedtebb a marihuána, valamint a gyógyszerek orvosi javaslat nélküli fogyasztása és a szerves oldószer belélegzés. A prevalencia értékek alapján az ötödik helyet a 2011-ben először kérdezett mefedron foglalta el, ezt követték az amfetaminok, az egyéb szerek és az ecstasy.”²⁵ Az egyértelműen kitűnik e táblázatból (lásd. melléklet 2. ábra), hogy milyen sokféle kábítószer ismernek a megkérdezettek. De kérdésként felmerül bennem, hogy vajon megfelelő tájékoztatásban, prevencióban részesülnek a 18 éven aluliak iskolás korukban arról, hogy milyen veszélynek teszik ki önmagukat. Vagy egyszerűbben megfogalmazva vajon megismerik-e kellőképpen, hogy a kábítószereknek mennyivel nagyobb a veszélyességi faktorra, mint pozitív hatása.

A megfelelő prevenció megvalósításának feladata véleményem szerint a szülőké az oktatási intézményeké és nem utolsó sorban magáé az államé is.

Ahogy Lévai Miklós tanulmányában is kitér rá: ”A felnővekvő gyermek számára a szocializáció legfontosabb terepe a család”²⁶ továbbá hangsúlyozza, hogy ”a szocializáció másik lényeges műhelye az iskola.”²⁷

Erre alapozva, úgy gondolom helyes, hogy, azok intézmények ahol az érintett korosztály napi szinten sok időt tölt védve legyen. Persze érdekes felvetés Sárosi Péter nyilatkozata ”Az a 18. életévét betöltött elkövető, aki szerencsétlenségére egy köznevelési intézmény közvetlen szomszédságában él, és ott SZEREZ MEG csekély mennyiségű kábítószer, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő!”²⁸

Véleményem szerint azonban az tény, hogy ezt egy 18 év alatti is láthatja, elég indok kell, hogy legyen, a szigorúbb büntetésre, hiszen attól függetlenül, hogy nem az ő irányába tanúsítja valamely elkövetési magatartást még akár legrosszabb esetben úgy mond példaértékűnek láthatja, mint a felnőtt korral együtt járó kikapcsolódási formát vagy sajnálatos esetben napi rutint. Továbbá a magasabb büntetési tételek veszélye a környéken lakókat talán még inkább visszatarthatja a bűncselekmény megvalósításától.

Továbbá azok (hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy) akik munkájukból adódóan 18 éven aluliakkal dolgoznak, érzékeljék annak a súlyát milyen hatással vannak a gyermek testi,

²⁵ Nemzeti Drog Fókuszpont Éves jelentés 2012 <http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyek-es-szamok/>

²⁶ Lévai Miklós: Kábítószeres és bűnözés Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1992

²⁷ Lévai Miklós: Kábítószeres és bűnözés Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1992

²⁸ Sárosi Péter 2012. február 18. <http://drogriporter.hu/comment/9243>

értelmi, erkölcsi fejlődésére. S azok, akik ez ellen vétnek munkakörük jellégét kihasználva igenis magasabb büntetési tétellel kell büntetni.

Ahogy a kereskedelem esetén a törvény külön rendelkezik a csekély mennyiségű kábítószer kínálásáról és átadásáról úgy a 178.§ (4)- ében is szabályozásra kerül. A különbség azonban annyi, hogy magasabb büntetési tételeket határoz, meg aki ezt a két elkövetési magatartást tanúsítja ezen mennyiséggel egytől öt évig terjedő, míg az előbbieken említett speciális alanyok esetén, aki ezeket a valósítja meg kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Mind a 177. §mind a 178.§ esetén a törvény továbbra is büntetni fogja azon elkövetőket, akik e cselekmények elkövetésre előkészületet tesznek. Valamint azokat is, akik a fent említett cselekmények elkövetése érdekében anyagi eszközt szolgáltatót.

III.III. Kábítószer birtoklása

1978.évi IV. törvény

282. § (1) Aki kábítószerrel termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel követik el.

(3) Aki

a) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el,

b) kábítószer előállításához szükséges anyagot, berendezést vagy felszerelést készít, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltatót.

(5) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés a) pontja esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés.

2012. évi C. törvény

178. § (1) Aki kábítószerrel termeszt, előállít, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

aa) üzletszerűen,

ab) bűnszövetségben,

ac) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

b) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha jelentős mennyiségű kábítószerre,
c) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha különösen jelentős mennyiségű kábítószerre

követik el a bűncselekményt.

(3) Az (1)–(2) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(4) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdésben meghatározott esetben vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés aa) és ac) pontjában meghatározott esetben három évig terjedő szabadságvesztés.

Kábítószer birtoklása alatt az új szabályozás a következő elkövetési magatartásokat rendeli büntetni:

- kábítószer termesztése,
- előállítás, megszerzése,
- tartása,
- az országba behozatala,
- onnan kivitele,
- az ország területén átvitele,
- fogyasztás.

Az új szabályozás szakítva a jelenlegi rendelkezésekkel nem fog különbséget tenni a kábítószerfüggő és nem függő között. Ezen rendelkezés jelentősen változtat a függőnek minősíthető elkövetők eddigiekben megszokott jogi helyzetén.

Ha a nemzetközi tendenciákat nézzük szembetűnő egyből, hogy nem lehet egységes megítélést találni nemhogy nemzetközi, de még az Európai Unió tagállamai között sem.

Az 1998. évi LXXXVII. törvény hatálybalépéstől külön csoportot képeztek.

Az eddigi joggyakorlat szempontjából jelentős problémát jelentett, hogy kit is lehet kábítószer függőnek nevezni. Ezen az állapoton nem könnyített azon rendelkezés, amit a módszertani levél határozott meg.

” Viselkedési, kognitív és fiziológiai jelenségek meghatározott együttese, amelyik ismételt használatot követően alakulhat ki. A következők jellemzik: erős vágy a gyógyszer bevitelére, a használatának a kontrollálási nehézsége, a káros következmények ellenére a szedés folytatása, a drog szedésének az előnyben részesítése más aktivitásokkal szemben, és hiányérzet, megnövekedett tolerancia, valamint néha fizikai megvonási tünetek. A dependencia kialakulhat egy meghatározott szerre /mint pl. dohány, alkohol, vagy diazepam/, vagy a szerek egy csoportjára /ópiátok/, vagy farmakológiaiilag különböző gyógyszerek széles fajtáira.”²⁹

²⁹ Az Egészségügyi Minisztérium módszertani levele A kábítószer függőség véleményezéséről
Készítette: Az Igazságügyi orvostani és orvosszakértői Szakmai Kollégium és az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet (21.sz) 2008. december 31.

Ezen vélemény alapján logikus az a változtatás amit az új törvény megalkotásakor eszközölt a jogalkotó miszerint az eddigiekben gyakori volt, hogy a „dealerek” a függő személyt kihasználva terjesztették áruikat azzal az indokkal, hogy számukra sokkal enyhébb büntetés szabható ki, mint velük szemben valamint így akár saját szükséges adagjaikhoz is hozzájuthatnak.

Itt megjegyezném, hogy az általam készített interjúban gyakorlatilag kiderül, nem lehet ilyen szinten különbséget tenni a kereskedés és a birtoklás tényállása között ennek oka az, hogy azok a személyek, akik például a metadon programban részt vesznek hosszú ideje élnek a heroin hatása alatt. Ahhoz viszont, hogy az ehhez szükséges anyagi forrásuk meg legyen hiszen ha csak azt vesszük figyelembe el kell követniük a terjesztői magatartást is és ez nem feltétlenül vonja magával azt a tényt, hogy csak olyan fajtájú kábítószer terjeszt, amit ő maga is használ.

További változás a törvényben szabályozás azonosan értékeli az ittas állapotban való elkövetést és a bódult állapotban elkövetett cselekményeket. Az ítélkezési gyakorlat a bódultságon a tudatzavar keltésére alkalmas szer (tipikusan kábítószer, vagy kábító hatású anyag) által előidézett állapotot érti. Az elkövető teljes büntetőjogi felelősséggel tartozik a kábítószer, vagy kábító hatású anyag hatása alatt elkövetett bűncselekményért. Ez alól kivételt jelent, ha ugyanis a kábítószer-függőség olyan mértékű, hogy önmagában betegségi szintű személyiségzavart okoz, és korlátozza, vagy kizárja az elkövető beszámítási képességét, úgy a kóros elmeállapotra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. (57/2007. BK vélemény)

Az előbbiekben említ kereskedelemnél a jogalkotó az üzletszerűség fogalmát kivette azonban itt a birtoklásánál újra szabályozza a törvény. Az alapesetnél magasabb tehát kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti. Ezt a büntetési tételt alkalmazza, akkor is ha a cselekményt bünszövetségben, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.

Továbbá öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha jelentős mennyiségre, öt évtől tizenöt évig, ha különösen jelentős mennyiségre követik el a bűncselekményt.

A csekély mennyiségre vonatkozó alacsonyabb büntetési tételek is megmaradnak azzal a különbséggel, hogy az alapeset elkövetése esetén vétség miatt, ahogy eddig is két évig terjedő szabadság vesztéssel büntethető az elkövető.

Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti az új törvény azt aki üzletszerűen illetve hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követi el a bűncselekményt.

Továbbiakban is büntetni rendeli a törvény azt, aki e cselekmények elkövetésre előkészületet tesz továbbá azt is, aki a fent említett cselekmények elkövetése érdekében anyagi eszközt szolgáltat.

179. § (1) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki

a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával vagy

b) oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve

annak közvetlen környezetében

kábítószert termeszt, előállít, megszerez vagy tart, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószert az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít.

(3) A büntetés

a) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

aa) bűnszövetségben,

ab) üzletszerűen,

ac) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

b) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha jelentős mennyiségű kábítószerre,

c) öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha különösen jelentős mennyiségű kábítószerre követik el a bűncselekményt.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(5) Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt

három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Ha bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés büntett miatt

a) az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetben három évig,

b) a (3) bekezdés ab) és ac) pontjában meghatározott esetben egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

Megmaradnak itt is a tizennyolc éven aluliakra vonatkozó külön rendelkezések ugyanazon rendszerben (179.§) a birtoklás fogalmi körébe tartozó elkövetési magatartások elkövetése esetén is a törvény szigorúbban büntetési tételt alkalmaz a védett (pl. oktatási, szociális) intézmények területén vagy környékén, illetve a hivatalos személyként történő elkövetést szintén magasabb büntetési tétellel rendeli büntetni a törvény.

III.IV. Fogyasztás, mint önállóan nevesített elkövetési magatartás

178.§(6) Aki kábítószert fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószert fogyasztás céljából megszerez vagy tart, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

További változás, hogy 1999 és 2003 között a Btk.-ban nevesített fogyasztás önállóan nevesített elkövetési magatartás lesz. Szubszidiárius vétségnek fog számítani s így csekély mennyiségű kábítószer megszerzésével azonos megítélés alá fog esni.

Véleményem szerint helyes döntés, hogy visszakerül ez a rendelkezés. Hiszen a büntetőjog bár bünteti a kábítószerrel való visszaélés minden formáját, és ha a nemzetközi tendenciákat vesszük figyelembe inkább a szigorítás felé mozdul el a világ számos országa.

Azonban szükségesség és az arányosság elvét fontosnak tartom, hogy a jogalkotó és a bíróságok mindig szem előtt tartsák.

Az a személy, aki saját használatra csekély mennyiségű kábítószert fogyasztás céljából megszerez vagy tart nem olyan veszélyességi faktorral rendelkezik a társadalom számára,

mint aki ugyanezzel a mennyiséggel kereskedik. Így az ő esetében aránytalan lenne ugyanaz a büntetési tétel alkalmazása.

III.V. Az elterelés

1978.évi IV. törvény

283. § (1) *Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,*

a) aki csekély mennyiségű kábítószer saját használatra termeszt, előállít, megszerez vagy tart [282. § (5) bek. a) pont],

b)-d)

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

1. jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószer saját használatára termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont],

2.

f) az a kábítószerfüggő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben - kétévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő - más bűncselekményt követ el,

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2)

2012.évi C. törvény

180. § (1) *Nem büntethető, aki csekély mennyiségű kábítószer saját használatra termeszt, előállít, megszerez vagy tart, illetve*

aki kábítószer fogyaszt, ha a bűncselekmény elkövetését beismeri, és az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal

igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a bűncselekmény elkövetését megelőzően két éven belül

a) az elkövetővel szemben a vádemelést azért halasztották el, illetve a nyomozást vagy az eljárást azért

függesztették fel, mert vállalta a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más

ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt, vagy

b) az elkövető büntetőjogi felelősségét kábítószer-kereskedelem vagy kábítószer birtoklása miatt megállapították.

(3) A 178. § (1) és (5)–(6) bekezdés, illetve a 179. § (1)–(2) és (6) bekezdés esetén – ha az (1) bekezdés nem alkalmazható – a

büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószer értékesítő személy

kilétének megállapítását.

Változás következik be az elterelés intézményében is.

Három további kritériumhoz kötik az elterelést.

- Csak az elkövető választhatja a büntetőeljárás alternatívájaként az elterelést, aki az elkövetés körülményeit a nyomozás során a nyomozó hatóságnak feltárja,
- két éven belül nem vett részt elterelésben, illetve
- két éven belül más kábítószerrel visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt nem folyt ellene eljárás.

Az elterelés lehetőségének szabályait azonban nem a Btk. írja le hanem a 1998. évi XIX. törvény szabályozza a vádemelés elhalasztásának cím alatt.”222. § (2) Ha a Btk. 283. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye, az ügyész a vádemelést egyévi időtartamra elhalasztja, ha a kábítószer-élvező gyanúsított vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.”³⁰

Ez az elterelésben részt vevők nagy részét nem érinti, mivel ők olyan alkalmi kannabisz-fogyasztók, akiket nem állít elő a rendőrség két éven belül kétszer.

Az elterelés e szabályozása mindenképpen szükséges, mint jogintézmény mivel mind a nemzetközi szerződések mind az Európai Unió által elfogadott drogstratégia előírják olyan intézmény létrehozásának köteleességét, amely lehetőséget biztosít arra, hogy számukra gyógyító, nevelő jellegű terápiában részt vegyenek és mentesüljenek a büntetőjogi felelősségre vonás alól. Jelen szabályozás azonban a gyakorlatban számos kérdést vet fel egyrészt azt, hogy valóban sikeres e másrészt azt, hogy a hozzá fűzött elvárásoknak eleget tud-e tenni. Interjúm során erre a kérdésre is rákérdeztem, amelyre azt a választ kaptam, hogy ilyen formában, ahogy jelenleg zajlik nem váltja be a hozzá fűzött reményeket.

Mind addig, amíg az elterelésen lévő személy csupán a büntetés felelősségre vonás alól való kitérésnek lehetőségét látja, addig nem mondhatjuk azt, hogy rendeltetésének megfelelően működik az intézmény. Hiszen a cél az lenne, tudata átfogja az elterelés során, hogy a kábítószer fogyasztása saját egészségére káros.

Ezek után azon felvetés, hogy az elterelés az állami költségvetés számára jelentős csökkenést jelent részben igazat kell adni. De azon elképzelések véleményem szerint, amelyek alternatívaként közmunkát vagy szabálysértési eljárás alá vonását említik ennek a problémának a nem megfelelőek. Mivel ha a cél az, hogy az eltereléssel a kábítószer használóval megértessék azt, hogy az általa használt anyag mennyire káros hatással lehet saját egészségére és ezzel csökkentsék, a felhasználók számát nem megvalósítható, hiszen ugyanúgy csak a büntetés alól való kibúvás lehetőségét látná benne.

Így úgy gondolom, hogy egyrészt az elterelés menetén kéne változtatni. Amit akképpen gondolok, hogy nem csupán egy 12 alkalmas elbeszélgetést kellene alkalmazni, hanem akár drasztikusan is bemutatni különböző képekkel, videókkal akár meggyógyult régebben függőnek számító személlyel való elbeszélgetések útján megértetni, hogy az egyszeri használatból milyen szinten kialakulhat függőség.

³⁰ 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

Mellékesen úgy gondolom, hogy azok a személyek, akik egy hosszabb elvonó kúrán vesznek, részt nem feltétlenül tudnak könnyen visszailleszkeszteni a társadalomba és továbbra is megmarad a veszély, hogy az a környezet, aminek hatására elkezdte a szer használatot ugyanúgy hatással lesz rá és visszaesik. Az interjú során erre a kérdésre is kitértem, hogy a metadon programban résztvevő személyeket, ha már meggyógyultnak számítanak, mennyire könnyen vagy nehezen tudnak "visszailleszkeszteni a társadalomba". Erre azt a választ kaptam, hogy a probléma legtöbbször abból következik, hogy az egyén visszakerül ugyanabba a környezetbe, baráti társaságba ahol élt. Ilyenkor újra ugyanazon impulzusok érhetik, amik eddig is hatottak rá. Az igazán jó az lenne számára, ha teljesen ki tudna szakadni abból a körből is, hogy még a legevesebb inger se érje a visszaszokásra. Fontos hangsúlyozni azt, hogy ilyenkor nem újra rászokásról beszélhetünk, hanem visszaszokásról a test az első adag újra bevitelével azonnal "emlékezni fog" így nem lépcsőzetesen szokik vissza hanem úgy mond visszazuhan abba az állapotba.

Azonban ha ezek a személyek akár, mint szociális munkások részt vesznek az elterelés sikeres működésének előteremtésében itt nem feltétlenül csak az elterelés intézményére gondolok hanem magában prevenciós munkákban is, akár értékesebbnek találják önmagukat és új célt találhatnak az életükben.

III.VI. Újítás a szabályozásban

"A 178. § (1) és (5)–(6) bekezdés, illetve a 179. § (1)–(2) és (6) bekezdés esetén – ha az (1) bekezdés nem alkalmazható – a

Büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószer értékesítő személykiletének megállapítását."³¹

Az előterjesztés akként indokolta ennek a paragrafusnak a létét, hogy a kábítószer-kereskedelem felderítését segítheti, ha a fogyasztóknak korlátlan enyhítésre ad lehetőséget a részletes beismerő vallomás. A büntetés enyhítését a 2004/757/IB kerethatározat is lehetőségeként említi, ezért az Előterjesztés is átveszi ezt a szabályt.

Az interjú során kitértem erre a szabályozásra és azt kérdeztem az alanytól, mit gondol erről a lehetőségről, vajon önmaguk megmentése érdekében a felhasználók akár másokat is megvádolnának alaptalanul?

Erre azt a választ kaptam, hogy sajnos igen. A menekülés érdekében, hogy önmagukat a büntetés alól kihúzzák akár erre is képesek.

Egyes elgondolások szerint az intézmény nem fogja tudni beváltani a hozzá fűzött reményeket. A nyomozó hatóságok nyomozásait nem hogy megkönnyebbíteni, gyorsítani fogja hanem ezzel ellentétesen számos alaptalan vád miatt is plusz munkát, időt, energiát és költséget fog jelenteni számukra.

Ismerve mindezeket a feltételezhető negatív hatásokat maga a szabály a magas büntetési tételek mellett a kereskedelem esetén egy plusz visszatartó erő lehet azok számára, akik bármely elkövetési magatartást meg akarják valósítani.

³¹ 2012. évi C. törvény A Büntető Törvénykönyvről 178.§

III.VII. Kóros szenvedélykeltés

181. § (1) *Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki*

- a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag, illetve szer kóros élvezetére rábír vagy rábírní törekszik, vagy*
- b) tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt kábítószer fogyasztására rábírní törekszik, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag, illetve szer kóros élvezetéhez segítséget nyújt.

A hatályos Btk.-tól eltérően az Előterjesztés önálló tényállásban szankcionálja a kóros szenvedélykeltést, amely 2003 előtt nevesítve volt. A rendelkezések részben a hatályos Btk. 282/B. § (5) bekezdésének felelnek meg, de a szöveg kiegészült egy további elkövetési magatartással (rábíras), illetve a kábítószer fogyasztására való eredménytelen rábírással is. Véleményem szerint helyes, hogy a Btk.-ba visszakerült ilyen formába ez a rendelkezés. Mert az amúgy is viszonylag könnyen tudnak az emberek kábítószernek nem minősülő anyagokat megszerezni.

III.VIII. Kábítószer készítésének elősegítése és Kábítószer-perkurzorral visszaélés

1978. évi IV. törvény:

283/A. §⁸⁰³ (1) *Aki az Európai Unió jogi aktusában meghatározott engedély nélkül vagy engedély kereteit túllépve kábítószer-prekurzort tart, forgalomba hoz, az Európai Közösség vámterületére behoz, onnan kivisz, vagy kábítószer-prekurzorral közvetítő tevékenységet végez, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) Nem büntethető, aki - mielőtt a kábítószer készítését elősegítő tevékenysége a hatóság tudomására jutott volna - a cselekményét a hatóság előtt felfedi, a birtokában lévő kábítószer-prekurzort a hatóságnak átadja, és lehetővé teszi a kábítószer készítésének elősegítésében részt vevő más személy kilétének megállapítását.

2012. évi C. törvény

Kábítószer készítésének elősegítése

182. § (1) *Aki kábítószer termesztése vagy előállítása céljából ehhez szükséges anyagot, berendezést vagy felszerelést*

- a) készít, megszerez, az ország területére behoz, onnan kivisz, azon átszállít, átad,*
 - b) forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,*
- ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bünszövetségben, vagy*
- b) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekményt üzletszerűen követik el.*

(4) Aki az (1) vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Nem büntethető, aki – mielőtt a kábítószer készítését elősegítő tevékenysége a hatóság tudomására jutott volna – cselekményét a hatóság előtt felfedi, a birtokában lévő anyagot, berendezést vagy felszerelést a hatóságnak átadja, és lehetővé teszi a kábítószer készítésének elősegítésében részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Kábítószer-prekurzorral visszaélés

183. § (1) *Aki az Európai Unió jogi aktusában meghatározott kábítószer-prekurzort*

a) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve tart, forgalomba hoz, szállít, vagy azzal közvetítő tevékenységet végez,

b) úgy szerez meg, hogy evégből valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) *Aki az Európai Unió jogi aktusában meghatározott kábítószer-prekurzor forgalomba hozatalával, szállításával, vagy az*

azzal végzett közvetítő tevékenységgel összefüggő értesítési kötelezettséget megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) *E § alkalmazásában*

a) az Európai Unió jogi aktusán a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK rendeletet (e bekezdés

alkalmazásában a továbbiakban: 273/2004/EK rendelet, illetve a kábítószer-prekurzoroknak a Közösség és

harmadik országok közötti kereskedelme nyomon követésére vonatkozó szabályok megállapításáról szóló

111/2005/EK rendeletet (e bekezdés alkalmazásában a továbbiakban: 111/2005/EK rendelet),

b) forgalomba hozatalon a 273/2004/EK rendelet 2. cikkének c) pontjában meghatározott fogalmat,

c) szállításon a 111/2005/EK rendelet 2. cikkének c) és d) pontjában meghatározott fogalmat,

d) közvetítői tevékenységen a 111/2005/EK rendelet 2. cikkének e) pontjában meghatározott fogalmat,

e) értesítési kötelezettség alatt a 273/2004/EK rendelet 8. cikk (1) bekezdésében, és a 111/2005/EK rendelet 9. cikk

(1) bekezdésében meghatározott kötelezettséget

Jelenleg a Btk. -ban két helyen találkozhatunk kábítószer készítéséhez szükséges anyagokkal kapcsolatos rendelkezésekkel. Ezek viszonya viszont nem egyértelmű egymással. Ezen problémát próbálja feloldani, mégpedig úgy, hogy külön tényállásba kerülnek. Így tehát megjelenik a kábítószer készítésének elősegítése, ami a kábítószer előállításához használt anyaggal visszaélést szankcionálja.

Az eddig egy jogszabályhelyen megfogalmazott elkövetői magatartást a jogalkotók két részre bontották.

Különválasztásra került a kábítószer célzatos előállítását megvalósító magatartás és az ezt a tevékenységet elősegítő anyagokat biztosító elkövetési magatartás.

Lényegi elhatárolása a két történeti tényállásnak, hogy a prekurzorok alapvetően legálisan az iparban felhasznált segédanyagok, melyeket a „polgári területeken” a közfogyasztásra szánt termékek előállításához használnak fel, azonban ezt engedélyezési és nyilvántartási procedúrák szabályozzák.

Az engedélyezési és nyilvántartási procedúrák szándékos megszegésével azonban a prekursorokat nem a fogyasztók számára legálisan gyártott termékek előállítására használják fel, hanem a kábítószeres és pszichoaktív anyagok előállításához adják át, illetve nekik közvetítő kereskedelmi segítséget nyújtanak.

Ezen tevékenységgel a legálisan felhasználható és legális termékek gyártására szánt anyagok az illegális tevékenységet folytatók birtokába jut, amellyel bűncselekményt valósítanak meg.

Az elhatárolás szempontjából fontos, hogy a prekursorok birtoklása célzata alapján a Btk. a legálisan megszerzett, de az Unió jogi aktus előírásait megszegi, az a személy tartozik a Btk. a 182. § szabályai alá. Aki a kábítószer gyártás elősegítésében működik közre az ahhoz szükséges felszerelések és anyagok biztosításával az a Btk 181. § megítélése alá tartozik.

II.IX. Új pszichoaktív anyaggal visszaélés

1978. évi IV. törvény

283/B. § Aki új pszichoaktív anyagot

a) az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz,

b) előállít, kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2012. évi C. törvény

184. § (1) Aki új pszichoaktív anyagot

a) az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,

b) előállít, kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) E § alkalmazásában új pszichoaktív anyagon az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló törvényben meghatározott fogalmat kell érteni.

Ezen szabályozás szükségességének léte véleményem szerint megkérdőjelezhetetlen, hiszen napjainkban a "dizájner" drogok iránti kereslet hatalmas méreteket ölt. Ezt egyrészt elősegítette, hogy interneten és más könnyen beszerezhető/elérhető helyen komoly erőfeszítés nélkül meg lehet szerezni a különbözőbbnél különbözőbb fajtákat. Ezen szerek esetén, kémiai szerkezetükön minimális változásokat hajtanak, végre ennek következtében kémiai összetételük miatt nem szerepelnek a tiltó listán.

Veszélyességükhöz nem fér kétség s erre sajnálatosan a legjobb példa a közeljövőben történt 2012-ben eddig Svédországban illetve Angliában "18 haláleset történt két Európai Unió országban, amelyeknél az 5-IT-t megtalálható volt."³²

Ezen szerek ellentétben a heroinnal, sokkal gyorsabban fejtik ki hatásukat és amellet, hogy a tudatmódosító hatásuk van a test is jelentős változásokon megy keresztül. Az interjú során kiderült, hogy ezek a testi elváltozások rövid időn belül láttatóvá válnak a felhasználón. Ilyenek pl.: hirtelen nagyobb mennyiségű súlyvesztés, testen megjelenő fekélyek, belső szervek leállása stb.

³² http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/NFP_hirlevel_2012_szeptember.pdf

III.X. Egyéb rendelkezések

461. § (1) A 176-180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha

a) annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma

aa) LSD esetén a 0,001 gramm,

ab) pszilocibin esetén a 0,1 gramm,

ac) pszilocin esetén a 0,2 gramm,

ad) amfetamin, metamfetamin és MDPV esetén a 0,5 gramm,

ae) dihidrokodein esetén a 0,8 gramm,

af) heroin esetén a 0,6 gramm,

ag) morfin esetén a 0,9 gramm,

ah) ketamin, kodein, MDA, MDMA, N-etil-MDA (MDE), MBDB, 1-PEA, N-metil-1-PEA, mCPP, metadon, 4-fluoramfetamin és petidin esetén az 1 gramm,

ai) mefedron, metilon és 4-MEC esetén az 1,5 gramm, aj) kokain esetén a 2 gramm,

ak) BZP esetén a 3 gramm,

b) GHB esetén annak sav formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma a 7,5 gramm,

c) tetrahidro-kannabinol (THC) esetén a tiszta és savformában együttesen jelen levő THC-tartalom (totál-THC) a 6 gramm mennyiséget nem haladja meg.

(2) A 176-180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha kannabisz növény esetén a növényegyedek száma legfeljebb öt.

(3) A 176-180. § alkalmazásában az (1)-(2) bekezdés szerinti kábítószer

a) jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzorosa,

b) különösen jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának kétszázszorosa mértékét meghaladja.

(4) A 176-180. § alkalmazásában az (1)-(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer

a) csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg,

b) jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladja,

c) különösen jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszorosa mértékét meghaladja.

További változás, hogy a törvény a kábítószerek tiszta hatóanyag tartalmának egy új fajtáját is meghatározza, jelenít meg a csekély és a jelentős mellett, mégpedig a különösen jelentős mennyiséget ami a csekély mennyiség felsőhatárának kétszázszorosa. Valamint a jelentős mennyiséget is úgy határozza meg, hogy a 176-180.§ szerint, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzorosa.

IV. Prevenációs kutatás

Felmerül a kérdés vajon jó döntés-e az, hogy ilyen szigorúan szabályozza a törvény ezeket a cselekményeket. Úgy gondolom nem feltétlenül jó. A cél az lenne, hogy az emberek ne a magas büntetési tétel miatt ne kövessék el a bűncselekményeket, hanem azért mert megértik, annak a kockázatát mennyire veszélyes saját egészségükre a kábítószer valamint mennyire tönkremehet a kapcsolatuk családtagjaikkal, barátaikkal és szeretteikkel.

Ehhez viszont elengedhetetlen a hatékonyabb prevenció, amelyet a Nemzeti Drogstratégia is megcéloz. Addig, amíg nem csökken, a felhasználók és a forgalmazók száma talán a szigorúbb szabályozás az, ami visszatartja az elkövetőket a bűncselekmények elkövetésétől.

Továbbá ha csak a Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály valamint Legfőbb Ügyészség Számítástechnika- alkalmazási és Információs Főosztály 2010-es és 2011-es adatait vesszük alapul sajnos megállapítható az a tény, hogy a kábítószer hatása alatt elkövetett bűncselekmények száma nőtt. Míg 2010-ben 2997 személyt állítottak elő, aki kábítószer hatása alatt követett el bűncselekményt addig rá egy évre ez a szám már 3018-ra nőtt. Ez a növekedés véleményem szerint még inkább alátámasztja azt, hogy abszolút nem egyéni probléma a kábítószer használat.

A visszaélés kábítószerrel bűncselekmény elkövetők számán túlmenő aggasztó az is, hogy a kor szerinti eloszlás esetén az elmúlt években egy alacsonyabb életkoroknál jelenik meg.

2011-ben ezen elkövetők 82%-a 30 év alatti volt, 2010-hez hasonlóan.

Az előző évhez képest, ha megnézzük, 11,6%-ról 18,4%-ra nőtt a fiatakorúak aránya a regisztrált elkövetők között. (lásd. Melléklet 5. kép)

Véleményem szerint a legfontosabb eszköz a visszaszorításban a sikeres prevenció lenne. Amit már az általános iskolában el kell kezdeni. A tanulmány készítése során elmentem a XVIII. kerületi Kastélydombi Általános Iskolába ahol kérdéseket tettem fel a diákoknak.

A diákok mind nyolcadik osztályosok voltak. Azért ezt a korosztályt választottam, mert véleményem szerint igen veszélyeztetett korosztály, azért mert a tovább tanulás során új iskolába új közegbe kerülnek így a különböző impulzusok hatására fontos, hogy hogyan reagálnak.

Még az interjú során rákérdeztem arra, hogy lehet e valami általánosságra következtetni abból, hogy milyen szociális, anyagi, vagyoni helyzetben lévő személyeknél jelenik meg leginkább a kábítószer probléma. A hölgytől azt a választ kaptam, hogy persze vannak, olyan környékek ahol gyakoribban megjelenik pl.: Budapest de inkább a személy jellemétől függ, hogy a kábítószerhez nyúl vagy sem.

Így egy olyan nyolcadik osztályt kerestem ahol egyaránt vannak jómódú és kevésbé tehető családok, elvált szülők gyermekei és kisebbségi származású diákok.

A kérdések 3 csoportot képeztek. Az első a szülők és a gyermekek közti kábítószerrel kapcsolatos kommunikációra kérdeztem rá. Ezt azért tartom fontosnak, mert az elsődleges magatartási példákat az ember saját szüleitől tanulja. Továbbá lényeges, hogy ne csak az iskolában halljon a kábítószerrel, hanem a szülőtől is érezze azt, hogy bizalommal van felé a szülő és ő is merje megosztani a vele történeteket esetlegesen, ha már kábítószerhez nyúl merje elmondani.

Az osztályba 29 gyermek jár. Ebből 21 mondták azt, hogy beszéltek már otthon a kábítószer negatív hatásairól. Akik igent választottak elmondták, hogy a szüleik hangsúlyozták számukra, hogy ne használják veszélyes és büntetik. De a kábítószer fajtákról nem beszéltek részletesen. A gyerekek fele úgy gondolja, hogy a szüleik bár felhozták a témát azonban a felvilágosításuk abból állt, hogy elmondták nem szabad kábítószerrel foglalkozni, mert veszélyes az egészségre és bünteti a törvény.

Véleményem szerint azonban ma már a gyerekek az internet és a média világában sokkal korábban találkoznak ezzel a témával, mint szüleik, akik a nyolcvanas kilencvenes években voltak fiatalok. Az ő fiatalságukban nem voltak ilyen mennyiségben változatos kábítószerrel,

mint manapság. Ha csak a saját otthoni közegemet veszem figyelembe bár a szüleim mindig nyitottak voltak a témára többször előfordult, hogyha megkérdeztem, hogy az aktuális szer micsoda, milyen hatásai vannak elsőre nem tudtak válaszolni csak miután utánanézték vagy érdeklődtek róla.

Úgy gondolom, az ideális az lenne, ha a szülők elég tájékozottak lennének és folyamatosan értesülhetnének arról mik a tendenciák az aktuálisan "divatos" szerek. Hiszen ez a korosztály az, aki pár éven belül szórakozni fog járni különböző discokba és ahogy a táblázat is mutatja az egyik olyan hely ahol legkönnyebben beszerezhetőek a különböző szerek az a baráti társaság és a szórakozóhelyek.

A szülőknek fel kell tudniuk készíteni őket arra, hogy merjenek nemet mondani. Azért azt fontosnak tartom, hogy a drogprevenció nem csak az iskola és az állam feladata, hanem a szülőké is hiszen a gyermek jellemének kialakulása elsősorban a szülők nevelésétől, példamutatásától függ.

Az állam annyiban viszont véleményem szerint tudna segíteni, hogy támogatná különböző dokumentumfilmek készítését, amivel a médián keresztül úgymond maguk is tanulhatnak értesülhetnek.

Továbbá, mint tudomásomra jutott az elterelés során, amikor a szülők elkísérik, a fiatalabbakat úgy nyilatkoznak az orvosnak, hogy vagy fiataalkori hóbortnak tartják vagy éppen ellentétként szigorúan megdorgálják a gyermeküket és ezzel még nagyobb szakadékot teremtve kettőjük bizalmi kapcsolatában. Talán az ilyen alkalmakkor ki lehetne térni arra is, hogy a szülőnek is tanácsokat adjanak, hogyan kommunikáljanak gyermekükkel.

A második kérdés csoport arra terjedt ki, hogy mikor volt először szakemberek által tartott drogprevenciós előadás.

Az osztálynak hetedikben volt először. Ekkor elmondták nekik, hogy mivel büntethető, aki kábítószerrel fogyaszt továbbá annak káros hatásairól. Az osztály egyöntetűen azt mondta, hogy az előadás során egyértelművé vált nálunk, hogy veszélyes, de hiányolták a szemléltetést is. Mint ahogy elmondtam szerintem szükséges az, hogy ne csak beszéljenek róla, hanem különböző, videók képek élménybeszámolókat is megismerjenek amely kellően elrettentő ahhoz, hogy valóban féljék és tartsanak is a kábítószerrel.

Az előbbieken említettem, hogy azért részben hasznosnak tartották az előadást, de mégis az osztályból két gyerek bevallotta, hogy használt már kábítószerrel korábban. Az egyikük úgy fogalmazott "füveztem már párszor" míg másik pedig azt mondta arra a kérdésre, hogy használt már e kábítószerrel, hogy "igen, de nem tudom mit vettem be akkor".

Így összegezve 29-ből 27-en mondták azt, hogy nem használtak semmilyen kábítószerrel pozitív.

Bár én úgy gondolom 13-14 éves korosztályban még ez a kettő is sok.

A harmadik kérdéscsoport pedig az osztályfőnökkel való kommunikációról szólt.

A tanulók beszámoltak arról, hogy a kábítószerrel az előadás után az osztályfőnök is felhozta a témát és próbált segíteni, hogy könnyen benn feldolgozzák a témát.

Erről a tanárnővel is beszéltem, aki elmondtá, hogy már ötödik óta hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulókat a koruknak megfelelően tájékoztassa a rájuk váró különböző kísértésekről. Itt nem csupán csak a kábítószerrel, hanem a dohányzásról és az alkoholról is említést tett. Valamint hangsúlyozta több ízben is azt, hogy ha véletlen valamelyik társuk még is e szerek hatása alá kerül, ne hagyják, egyedül hívjanak segítséget és végig viselkedjenek felelősség teljesen.

Véleményem szerint ez egy példaértékű oktatói hozzáállás, hiszen az, hogy évente egyszer van egy előadás (az ő esetükben az eddigi tanulmányaik alatt egyszer volt) nem elég egy órában nem lehetséges a részletes ismertetés és a ráhatás, ami elérheti a kívánt célokat.

Hiszen a felhasználók, kereskedők számának visszaszorítása a cél. Azonban ez egyik napról a másikra nem fog sikerülni. Ahhoz, hogy egy személy hozzáállását megváltoztassák a megfelelő, hatásos tájékoztatás szükséges. Hiszen ha ez a korosztály már mer beszélni a témáról és reálisan látja, a helyzetet fellelőség tudatosabb felnőtté tud válni, aki majd saját gyermekére is hatással tud lenni. És példaértékű szülővé tud válni, akivel a gyermeke nyíltan és őszintén tud beszélni a kábítószer témáról.

Mindezt azért tartom fontosnak, mert ahogyan az interjú során megtudtam a medaon programban résztvevő nők esetében nem egyszer előfordult, hogy a terhesség alatt is folyamatosan kábítószerrel használtak. Ezeknél a nőknél a terhesség alatt a kockázat sokszorosára nő, hogy ha a gyermekük megszületik valamilyen szervi, testi rendellenességgel jön világra. Továbbá nem is lehet arról beszámolni, hogy ezek a személyek a gyermekük megfelelő nevelése érdekében változtatnának életükön azzal, hogy leszoknak a kábítószerrel.

V. Összefoglalás

Az új Btk. változásait, ha összességében vizsgálom, véleményem szerint jobban alkalmazkodik a jelenleg Magyarországon és a világban egyre inkább elhatalmasodó kábítószer problémához. Adatok azonban csak arról vannak, akik vagy a büntető hatósággal találkoztak vagy valamilyen orvosi kezelésen, ellátáson vagy elterelésen vesznek részt. Azonban a valós számok sokkal magasabbak lehetnek, hiszen az alkalmi fogyasztók száma jelentősen magasabb lehet.

A jövőbeli szigorításokat sokan kritizálják, hogy aránytalanok és magasak.

Abban igazságot kell adnom, hogy valóban sokkal, erősebb kézzel lép fel a jogalkotó, mint eddig. De a feladatának is látom, hogy azoknál a bűncselekményeknél ahol az elkövetések száma fokozatosan nő már több évre visszatekinthetően, mint például ahogy az erőszakos vagyon elleni bűncselekményeknél is jel, akkor határozottabban lépjen fel és ezzel is próbálja elrettenteni azokat a személyeket, akiknek szándékában áll az adott bűncselekmény elkövetése bármilyen formája, módja. S mindaddig ezt feladatának látom, amíg a prevenciót nem tekinthetjük sikeresnek. Bár véleményem szerint a különböző drogstratégiában lefektetett elvek, követelmények sikerességének vizsgálatát nem lehet abban bízni, hogy rövidtávon gyors javulás mutatható ki. Ahhoz, hogy az eredményekből konzekvenciákat lehessen levonni véleményem szerint az újonnan felnövekvő generációk gondolkodásmódjából, viselkedéséből, kábítószerhez való hozzáállásából lehet csak. Egyenlőre azonban talán a magas büntetési, tételek azok amik visszatartják az elkövetőket valamint a szerhasználókat attól, hogy a büntető hatóságokkal kelljen találkozniuk.

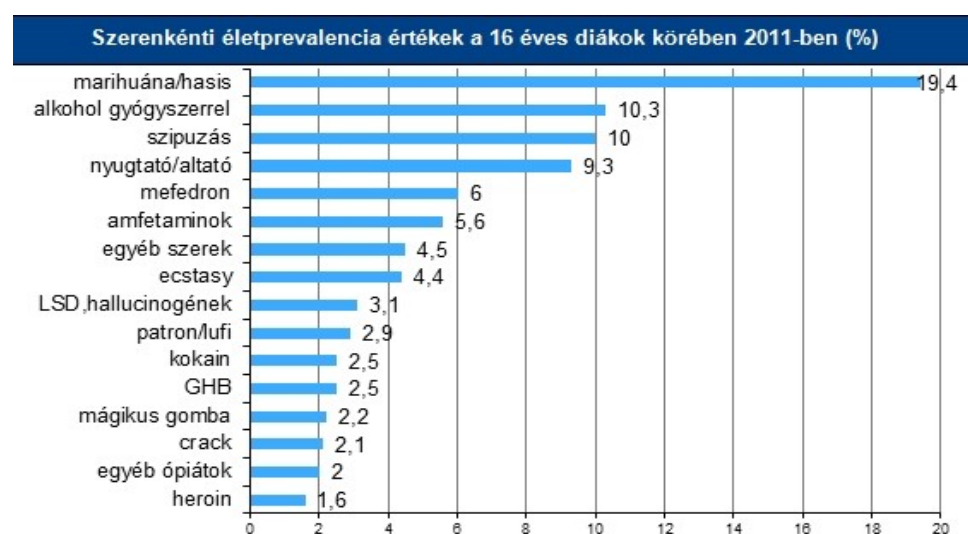
VI.MELLÉKLET

1.Fact intézet kutatása 16-17 korúak körében Pécsen (1)

KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁS A KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

	Gimnázium	Szakközép-iskola	Szakmunkás-képző
Egyszeri kipróbáló	9,7% (22 fő)	6,8% (22 fő)	16,9% (40 fő)
Alkalmi fogyasztó	12,8% (29 fő)	8,7% (28 fő)	17,7% (42 fő)
Rendszeres fogyasztó	1,3% (3 fő)	1,5% (5 fő)	4,2% (10 fő)
Még nem próbálta	76,2% (172 fő)	83,0% (268 fő)	61,2% (145 fő)
N =	(226 fő)	(323 fő)	(237 fő)

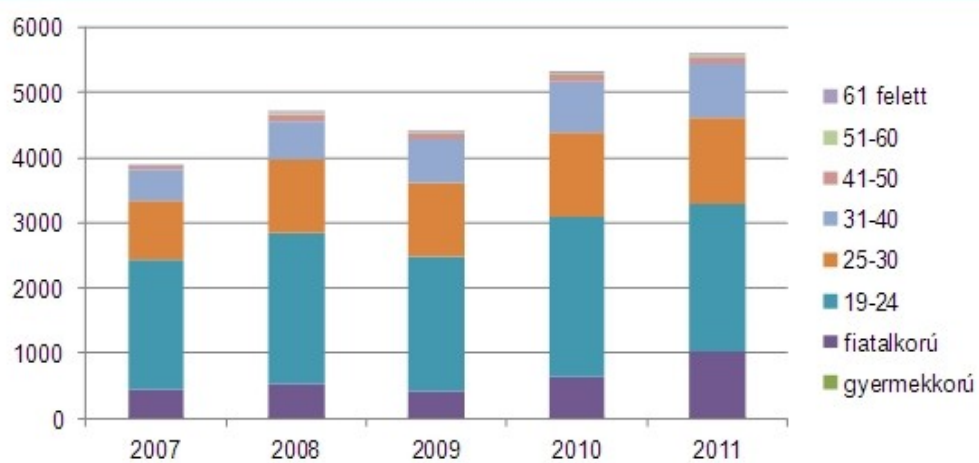
2.Nemzeti Drog Fókuszpont Éves jelentés 2012 (2)

Forrás: Elekes 2012
Nemzeti Drog Fókuszpont - Éves jelentés 2012

5.

A regisztrált visszaélés kábítószerrel bűncselekményt elkövetők száma életkor szerinti bontásban 2007 és 2011 között

Forrás: ENYÜBS 2012, NFP
Nemzeti Drog Fókuszpont- Éves Jelentés 2012

Irodalomjegyzék

- <http://www.biztonsagpolitika.hu/?id=16&aid=1016&title=mexikoi-szervezett-bunozes>
Az EU drogstratégiája (2005–2012)
- http://www.otka.hu/index.php?akt_menu=1019 Elekes Zsuzsanna: A középiskolások alkohol- és egyéb drogfogyasztása
- Bayer István A Drogok Történelem 85. oldal Aranyhal Könyvkiadó, Budapest, 2000
- Balláné Füstner Erzsébet A nemzetközi és hazai kábítószer-ellenőrzési rendszer kialakulása Rendvédelmi füzetek 2011/34 Budapest, 2001
- 54/2004. (XII. 13.) AB határozat Közzétéve a Magyar Közlöny 2004. évi 189. számában AB közlöny: XIII. évf. 12. szám
- Dr. Frech Ágnes Javaslat az új Büntető Törvénykönyv kábítószerrel visszaélés tényállásainak normaszövegére 2007. <http://www.jogiforum.hu/publikaciok/298>
- Fekete Mária-Dr. Grád András Pszichologia és Pszichopatalógia jogászoknak Második bővített és átdolgozott kiadás HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó
- Indokolás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez
- Nemzeti Drog Fókuszpont Éves jelentés 2012
<http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyek-es-szamok/>
- Lévai Miklós: Kábítószeres és bűnözés Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1992
- Sárosi Péter 2012.február 18. <http://drogriporter.hu/comment/9243>
- Az Egészségügyi Minisztérium módszertani levele A kábítószer függőség véleményezéséről
Készítette: Az Igazságügyi orvostani és orvosszakértői Szakmai Kollégium és az Országos
Igazságügyi Orvostani Intézet (21.sz) 2008. december 31.
- 2012. évi C. törvény A Büntető Törvénykönyvről 178.§
- http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/NFP_hirlevel_2012_szeptember.pdf
- Dr. Belovics Ervin, Dr. Molnár Gábor, Dr. Sinku Pál Büntetőjog Különös Rész HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft. Budapest 2011
- Kábítószer-fogyasztás a középiskolások körében egy szociológiai vizsgálat eredményei Pécs Fact [2000] [S.l.] [s.n.]

- Tájékoztató a bűnözésről 2010.év Kiadja:Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály, valamint Legfőbb Ügyészség Számítástechnika-alkalmazási és Információs Főosztály
- Tájékoztató a bűnözésről 2011.év Kiadja:Belügyminisztérium Koordinációs és Statisztikai Osztály, valamint Legfőbb Ügyészség Számítástechnika-alkalmazási és Információs Főosztály
- 57/2007. BK vélemény
- 1/2007. BJE
- BH. 2003.182.II.
- EBH 2006.1393.II.
- Gyakorlati példa Budapesti XVII. és XIX. Kerületi Bíróság 1376/2004/6
- BKv 57.
-
- BK 155. állásfoglalás
- 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 162/ 2003. (X.16.) Korm.rendelet